

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету)

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Технологія інтегрованого навчання в початковій школі

(«Я досліджую світ»)

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

(назва програми)

Спеціальність

013 Початкова освіта

(вказати: код, назва)

Галузь знань

01 Освіта/ Педагогіка

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський))

факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники:

Іванчук Марія Георгіївна доктор психологічних наук, професор кафедри педагогіки та методики початкової освіти

Цуркан Таїсія Георгіївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) http://elemed.chnu.edu.ua/?page_id=11

Контактний тел.

0502724412

0507450421

E-mail:

maria.ivanchuk@chnu.edu.ua

t.tsurkan@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/>

Консультації

Очні консультації: ПОНЕДІЛОК та СЕРЕДА з 13.00 до 15.00

Онлайн-консультації: ВІВТОРОК та П'ЯТНИЦЯ з 14.30 до 16.30

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі («Я досліджую світ»))» є обов'язковою циклу дисциплін професійної підготовки фахівців початкової освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Розроблення та впровадження навчальної дисципліни у зміст підготовки фахівців початкової освіти, зумовлено Концепцією Нової української школи, Державним стандартом початкової загальної освіти, якими визначено компетентнісний, діяльнісний та *інтегрований* підходи до змісту та організації навчання, як провідні. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: теоретичні та методичні засади інтегрованого навчання у початковій школі.

Робочою програмою навчальної дисципліни визначено тематичний зміст лекційних та семінарських та практичних занять, компетентності (знання, уміння), яких повинен набути здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у процесі професійного навчання, основне методичне забезпечення дисципліни та складові технології оцінювання навчальних досягнень студентів.

2. Мета навчальної дисципліни: ознайомити майбутніх фахівців початкової освіти з поняттям інтеграції як наукового пізнання, педагогічного явища, технологічними основами інтегрованого навчання у початкових класах; технологією формування цілісної картини світу молодших школярів засобом інтеграції різних освітніх галузей в процесі навчання інтегрованих курсів, зокрема «Я досліджую світ».

3. Пререквізити. «Психологія загальна та вікова», «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку», «Дидактика», «Теорія та методика соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі», «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі», «Теорія та методика навчання природничої освітньої галузі», «Теорія та методика навчання технологічної освітньої галузі», «Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі», «Методика навчання математичної освітньої галузі», «Педагогічні технології в початковій школі».

4. Компетентності та результати навчання.

У процесі вивчення курсу студент має набути таких **компетентностей**:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

Знати і розуміти:

- сутність інтеграції як наукового пізнання та педагогічного явища;
- основні нормативні документи щодо здійснення інтегрованого навчання у сучасній початковій школі;
- особливості інтеграції змісту початкової освіти;
- форми інтегрованого навчання в початковій школі: інтегрований урок, інтегрований тиждень, інтегрований день, проект;
- основні аспекти технології інтегрованого навчання у початковій школі.

На завершенні вивчення курсу студент має набути таких **програмових результатів**:

ПР-01 Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02 Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-06 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-09 Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-12 Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

Уміти:

- застосовувати технологію інтегрованого навчання для формування цілісної картини світу молодшого школяра;
- аналізувати дидактико-методичні особливості інтегрованих курсів у початковій школі;
- уміти аналізувати та синтезувати зміст підручників як важливих засобів реалізації інтегрованого підходу;
- виявляти та використовувати в освітньому процесі розвивально-виховний потенціал інтегрованого навчання;
- використовувати технологію інтегрованого навчання для формування способів дій, навичок (hard skills, soft skills);
- планувати і проводити інтегрований урок, день/ тиждень;

Критерії успішності – набуття компетентностей та результати навчання.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни Технологія інтегрованого навчання в початковій школі («Я досліджую світ»)												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3-й	6-й	4	120	2	30	15	15	-	660	-	іспит
Заочна	3-й	6-й	4	120	2	12	-	-	-	108	-	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інтеграції як педагогічного явища в системі освіти України												
Тема 1. Інтеграційні процеси як соціально-педагогічна проблема, історичний аспект. Європейський досвід реалізації ідеї інтеграції в науці.	8	2	2			4	6	1			8	
Тема 2. Інтеграція в освіті України. Міжпредметні зв'язки як основа інтеграції.	8	2	2			4	6	1			8	
Тема 3. Інтеграція як нова освітня стратегія нової української школи. Нормативно-правове забезпечення інтегрованого навчання в сучасній початковій школі	8	2		2		4	7	1			8	
Тема 4. Технологія інтегрованого навчання в сучасній початковій школі: сутність та її цінність	8	2		2		4	7	1			8	
Разом за змістовим модулем 1	32	8	4	4		16	26	4			32	
Змістовий модуль 2. Основні технологічні аспекти організації інтегрованого навчання у початкових класах												
Тема5. Технологія інтегрування змісту початкової освіти. Ключові й предметні компетентності та їх формування в інтегрованому курсі «Я досліджую світ»	8	2		2		4	7	1			8	

Тема 6-7. Форми інтегрованого навчання. Інтегрований урок як дидактичний засіб цілісного сприйняття. Технологія проведення інтегрованого уроку.	16	4	2	2		8	7	1				10
Тема 8. Сутність та особливості діяльнісного підходу в умовах інтегрованого навчання. Методика формування hard skills, soft skills в процесі вивчення інтегрованого курсу.	8	2	1	1		4	7	1				8
Тема 9-10. Методичні особливості підготовки та проведення інтегрованих уроків 1-го ігрового циклу (1-2 клас) та 2-го циклу на інтегровано-предметній основі (3-4 клас)	12	4	2	2		4	7	1				10
Тема 11. Технологія підготовки і проведення інтегрованого дня. Використання Інтелект-карти при моделюванні тематичного дня	12	2		2		8	6,5	1				8
Тема 12. Технологія підготовки і проведення інтегрованого тижня та особливості його організації	8	2		2		4	6,5					8
Тема 13. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів в процесі навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	8	2	2			4	7	1				8
Тема 14. Розвивально-виховний потенціал інтегрованого навчання.	8	2	2			4	9	1				8
Тема 15. Від теорії до практики інтегрованого навчання. Інноваційні технології в інтегрованому навчанні	8	2	2			4	7	1				8
Разом за змістовим модулем 2	88	22	11	11		44	64	8				76
Загальна кількість годин	120	30	15	15		60	120	12				108

4.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Год
1	Вітчизняний та Європейський досвід інтеграції в науці та освіті	2/7
2	Види міжпредметних зв'язків та їх роль у пізнавальній діяльності учнів	2/7
3	Інтегрований та діяльнісний підхід в організації освітнього процесу початкової школи.	2/7
4	Особливості технології інтегрованого навчання. Щоденні 5, Щоденні 3	2/7
5	Технологія проведення інтегрованого уроку: критерії та показники.	2/7
6	Формування інтегрованих компетентностей, наскрізних умінь	2/7
7	Моделювання інтегрованого уроку на внутріпредметній основі.	2/7
8	Моделювання інтегрованого уроку на міжпредметній основі.	4/7
9	Складання поширеного плану інтегрованих уроків(4) з «Я досліджую світ» 1-4кл.Тема за вибором (типова освітня програма О.Я. Савченко)	10/8
10	Складання поширеного плану інтегрованих уроків (4) з «Я досліджую світ» 1-4кл.Тема за вибором (типова освітня програма Р.Б. Шияна)	10/8
11	Технологія використання Лепбуку на інтегрованому уроці	2/7
12	Розробка поширеного плану інтегрованого дня. Тема, клас за вибором.	4/7
13	Розробка поширеного плану інтегрованого тижня. Тема, клас за вибором	4/7
14	Особливості складання та реалізації проекту на уроках «Я досліджую світ»	8/8
15	РАФТ, Кубування, Сторітеллінг	4/7
Всього		60/108

5. Освітні технології та методи викладання навчальної дисципліни

Зміст навчальної дисципліни має теоретичну і практичну складову, які спрямовані на формування у студентів цілісного уявлення про особливості інтегрованого навчання у початкових класах.

Інформаційно-лекційний матеріал, зміст завдань семінарських та практичних занять носить проблемний характер і відображає профіль підготовки здобувачів вищої освіти.

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних психолого-педагогічних та методичних задач (Case study), проектна діяльність з використанням мультимедіа; інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, ігрові, технології особистісно-орієнтованого навчання; технологія моделювання та аналізу проведення інтегрованого уроку, дня, тижня.

6. Форми контролю та оцінювання

Поточний контроль: усне, письмове опитування студента, тестування, есе, творча робота, проект, презентація.

Підсумковий контроль – екзамен.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Результати знань здобувачів вищої освіти оцінюються за відповідними критеріями до визначених видів роботи, розроблених викладачами, що забезпечують читання навчальної дисципліни і доводяться до відома студентів.

Загальна сума балів як результат поточного контролю за усі виконані завдання, види робіт за планом семінарських, практичних занять та самостійної роботи студента становить **606**.

На етапі підсумкового контролю (екзамені) студент може отримати максимально **40 балів**, які сумуються до кількості балів поточного контролю..

Структура комплексного екзаменаційного білету (таких 30 варіантів) включає завдання **трьох рівнів складності**.

1- рівень: 30 тестових завдань. Вибір повної і правильної відповіді **оцінюється у 10 балів**.

2- рівень передбачає розкриття основних теоретичних положень до поставленого завдання з опорою на дослідження науковців, власну оцінку явища, процесу **оцінюється у 10 балів**.

3- рівень виконання практичного завдання, яке **оцінюється у 20 балів**.

Відповідно:

А – «відмінно» – якщо студент набрав 90-100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

В, С – «добре» – коли студент набрав 70-89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

Д, Е – «задовільно» – якщо студент набрав 50-69 бали, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «незадовільно» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35-49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Г – «незадовільно» з обов’язковим повним курсом – якщо студент набрав 1-34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Підсум-ковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2										
T.1	T 2	T3	T4	T5	T6-7	T8	T9-10	T11	T12	T13	T14	T15		
4	4	4	4	4	8	4	4	4	4	8	4	4	40	100
60													40	100

7. Рекомендована література

Основна

1. Бойко Є. Г. Інтегрований підхід до навчання в освітньому процесі [Електронний ресурс] / Є. Г. Бойко, О. О. Рафальська, Г. П. Юхимович // Управління розвитком складних систем. – 2019. – Вип. 38. – С. 92-97. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2019_38_16
2. Большакова І., М. Пристінська «Інтегроване навчання: тематичний та діяльнісний підходи» НВК «НОВОПЕЧЕРСЬКА ШКОЛА» <https://www.youtube.com/watch?v=f2kvqQdQp54>
3. Гончаренко С.У. «Формування наукової картини світу в дорослих: метод. Посіб. [Рукопис] \ С.У. Гончаренко. – К.: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – с. 123.
4. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017р.//<http://mon.gov.ua>
5. Іванчук М. Г. Основи технології інтегрованого навчання в початковій школі: навч.-метод. посібник / М. Г. Іванчук. – Чернівці: Рута, 2010. – 97 с.
6. Іванчук М. Інтегрований урок як специфічна форма організації навчання / М. Іванчук // Початкова школа -2004р. №5; С.10-13.
7. Іванчук М.Г., Цуркан Т.Г. (2019) *Громадянська та історична освітня галузь у змісті початкової освіти: дидактико-методичний аспект: навчально-методичний посібник* / М.Г. Іванчук, Т.Г. Цуркан. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 376 с.
8. Інтегроване навчання: тематичний і діяльнісний підходи./ Большакова І., Пристінська М.//<http://nus.org.ua>
9. Крамаренко В. Предметні тижні як універсальна форма інтегрованого навчання [Електронний ресурс] / В. Крамаренко // Наукові записки Малої академії наук України. Серія : Педагогічні науки. – 2019. – Вип. 16. – С. 50-53. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/snjasu_2019_16_12
- 10.Мачинська Н. Інтегрований підхід у навчанні школярів початкової школи: теоретична основа та практичний аспект [Електронний ресурс] / Н. Мачинська // Молодь і ринок. – 2017. – № 9. – С. 31-36. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2017_9_7
- 11.Мироненко Т. П. Методика предметно-мовного інтегрованого навчання як засіб підготовки майбутніх фахівців [Електронний ресурс] / Т. П. Мироненко, Л. С. Добровольська, О. М. Рудичик // Молодий вчений. – 2018. – № 4.4. – С. 5-8. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_4
- 12.Мішедченко В. Музичне мистецтво в структурі інтегрованих занять в початковій школі [Електронний ресурс] / В. Мішедченко, С. Пішун // Молодь і ринок. – 2018. – № 6. – С. 50-54. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2018_6_11
- 13.Муращенко О. В. Критерії, показники та рівні готовності вчителів початкових класів до інтегрованого навчання [Електронний ресурс] / О. В. Муращенко // Науковий вісник Миколаївського національного університету

- імені В. О.Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. - 2019. – No 3. – С. 178-185. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2019
- 14.Падун Н. О. Інтегроване навчання як міждисциплінарна проблема [Електронний ресурс] / Н. О. Падун, А. О. Падун // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки. – 2017. – No 2. – С. 26–31. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2017_2_6
 - 15.Січко І. О. Використання інтегрованого підходу на уроках "Я досліджую світ" в умовах Нової української школи [Електронний ресурс] / І. О. Січко // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія : Педагогіка та психологія. – 2020. – Вип. 1. – С. 166-168. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdupp_2020_1_47
 - 16.Цєпова І. Н. Навчально-методичне забезпечення інтегрованого курсу "Навчання грамоти" в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової школи [Електронний ресурс] / І. Н. Цєпова // Новий Колегіум. - 2019. – No 1. – С. 27-33. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NovKol_2019_1_8
 - 17.Шумигора Л. Концептуальні основи моделювання інтегрованого освітнього середовища закладу вищої освіти [Електронний ресурс] / Л. Шумигора // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2019. – Вип. 4. – С. 7-12. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2019
 18. Mariia Ivanchuk, Taisiia Tsurkan (2019) Social-emotional and ethnical learning of younger schoolchildren in the formation of civil and historical competence. *Gdansk Studies. Visions and reality*. Volume XVI, p. 9-22. <https://studiagdanskie.pl/resources/html/article/details?id=205695>

Додаткова

1. Інтегровані уроки в початковій школі / Упоряд. Н. С. Вегера — Тернопіль—Харків: Ранок, 2010. – 160 с. – (Серія «Відкритий урок»).
2. Комар О. А. Формування у студентів умінь здійснювати інтеграцію змісту навчальних предметів на уроках в початковій школі: дис....кандидата пед. наук: 13.00.01 / Ольга Анатоліївна Комар: Київський національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова. – Київ, 1996. – 175 с.
3. Цуркан Т., Кургульцева Х. (2020). Формування цілісної картини світу у молодших школярів на уроках «Я досліджую світ» Віщук Н.Я., Цуркан Т.Г. (2020). Використання проєктивних методик вивчення особистості в роботі з молодшими школярами. Молодий вчений, № 5 (81), 360-364.
4. Цуркан Т.Г. (2020) Формування громадянської культури молодших школярів через використання етнічного потенціалу української вишиванки на уроках «Я досліджую світ». Н. І. Богданець-Білокаленко (Ред.), *Україно моя вишивана : етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки* : зб. тез Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, 21 травня 2020 р. (с.134-136). Київ : Педагогічна думка.
5. Цуркан, Т. Г. Виховання громадянської доброчесності у молодших школярів на уроках «Я досліджую світ» / Т. Г. Цуркан, У. П. Попова //

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. – Вип. 75 (т. 1) – С. 200-203. – DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.75.44>.

Інформаційні ресурси

1. www.mon.gov.ua
2. <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1679>
3. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf>